

Bacheloropleiding Social Work
Hogeschool Viaa

Adviesrapport over de beoordeling bestaande opleiding
30 januari 2025

Colofon

Instelling en opleiding

Hogeschool Viaa

Wethouder Alferinkweg 2, 8012 GA Zwolle

Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: Niet van toepassing

Opleiding: Social Work

Locatie: Zwolle

Variant: voltijd en deeltijd

RIO-nummer: 34116

Visitatiepanel

Mariël van Pelt, voorzitter

Karlien Landman, panellid

Jurja Steenmeijer, panellid

Marieke Visser, student-lid

Yvet Blom, secretaris

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van

Scopos BV

Goudsesingel 136

3011KD Rotterdam

www.scopos.nl

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
Inleiding	4
De onderwijsinstelling	4
De opleiding	4
De visitatie	4
Samenvattend oordeel	5
Overzicht beoordeling	5
Sterke punten	6
Aanbevelingen	7
Standaard 1: Beoogde leerresultaten	8
Oordeel	8
Bevindingen en overwegingen	8
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	11
Oordeel	11
Bevindingen en overwegingen	11
Standaard 3: Toetsing	15
Oordeel	15
Bevindingen en overwegingen	15
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	17
Oordeel	17
Bevindingen en overwegingen	17
Standaard 5: Voorzieningen	18
Oordeel	18
Bevindingen en overwegingen	18
Standaard 6: Kwaliteitszorg	18
Oordeel	18
Bevindingen en overwegingen	18
Bijlage 1: visitatiepanel	20
Bijlage 2: bezoekprogramma	21
Bijlage 3: aanbevelingen vorige visitatie	22
Bijlage 3: bestudeerde documenten	25

Inleiding

De onderwijsinstelling

Hogeschool Viaa (hierna Viaa) is een christelijke hbo-instelling in Zwolle. Viaa bestaat uit drie academies: de Academie Social Work & Theologie, de Academie Health Care en de Educatieve Academie. Aan de academies van Viaa worden opleidingen verzorgd binnen het sociale domein: onderwijs, zorg, welzijn en theologie. Praktijkgericht onderzoek binnen de opleidingen wordt mede mogelijk gemaakt door de lectoraten het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken, Goede Onderwijspraktijken, en Zorg en Zingeving. Viaa telt circa 2.100 studenten (peildatum 1 oktober 2024).

Viaa focust zich op studentgericht onderwijs en heeft als slogan 'Opleiden. Dat doen we voor jou.'. De slogan komt zowel tot uiting in praktijkgericht onderzoek voor de beroepspraktijk, als in de centrale rol die studenten binnen het onderwijs innemen. Kenmerkend is de nadruk op het relationele karakter van zowel het onderwijs als de 'mensgerichte' beroepen waarvoor wordt opgeleid. Viaa ziet de kern van onderwijzen als 'betekenisvol ontmoeten'. In haar gelijknamige onderwijsvisie staat de dialoog centraal: Viaa gaat op alle niveaus van het onderwijs actief in gesprek met studenten, docenten en het werkveld om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen en te verbeteren.

De kernwaarden bezieling en verbinding vormen de basis voor zowel de leeromgeving als de professionele ontwikkeling van studenten. Deze kernwaarden komen voort uit de christelijke identiteit van Viaa en hebben betrekking op de relatie: studenten worden opgeleid tot betrokken professionals die oog hebben voor de ander. Viaa wil studenten opleiden tot vakbekwame, bezielde professionals in mensgerichte beroepen. Dat zijn deskundige en betrokken beroepsbeoefenaars die bewuste aandacht hebben voor de ontwikkeling van (jong)volwassenen en zich daar met overtuiging voor inzetten. Studenten ontwikkelen vakinhoudelijke kennis en vaardigheden en een onderzoekende houding. Daarnaast leren ze nadenken over zingevingsvraagstukken.

De opleiding

De hbo-bacheloropleiding Social Work, die zowel voltijd als deeltijd wordt aangeboden, valt onder de academie Social Work & Theologie. De vierjarige opleiding kent een studielast van 240 EC en wordt aangeboden in het Nederlands. In oktober 2024 had Social Work in totaal 308 voltijd- en 74 deeltijdstudenten. Jaarlijks studeren er ongeveer 80 studenten af, waarvan gemiddeld twee cum laude. Het onderwijs wordt verzorgd door een team van circa 40 docenten. Het lectoraat dat aan Social Work verbonden is, het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken, doet praktijkgericht onderzoek naar actuele maatschappelijke thema's.

De visitatie

Viaa heeft Yvet Blom (Scopos) de opdracht gegeven om de visitatie van de bacheloropleiding Social Work uit te voeren. Hiervoor is, in samenwerking met de opleiding, een onafhankelijk en deskundig panel samengesteld. De samenstelling van het panel is door Yvet Blom ter goedkeuring aan de NVAO voorgelegd en goedgekeurd. De visitatie heeft plaatsgevonden volgens het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland. De opleiding is beoordeeld aan de hand van zes standaarden, conform het geldende accreditatiekader. Het panel heeft zich georiënteerd op het cluster waarin deze opleiding is geplaatst. De benodigde kennis hiervoor was aanwezig binnen een deel van het panel.

Bij de vorige visitatie in 2019 heeft een onafhankelijk panel aanbevelingen gedaan voor verdere ontwikkeling van de bachelor Social Work. Viaa heeft naar aanleiding daarvoor verscheidene veranderingen doorgevoerd (zie bijlage 3). Het panel heeft die veranderingen meegenomen in de huidige beoordeling.

Het panel heeft van Viaa alle noodzakelijke informatie verkregen om een goede beoordeling te kunnen maken. Het panel heeft in december 2024 een informatiedossier ontvangen bestaande uit een zelfevaluatie rapport (opgesteld door Viaa) en door studenten gemaakte eindwerken en beoordelingen. Na bestudering van de informatie hebben de panelleden hun bevindingen en vragen naar de secretaris van het panel gestuurd. De secretaris heeft de bevindingen en vragen gebundeld en verspreid onder het panel.

Op 24 januari 2025 heeft het panel een intern vooroverleg gehouden, ter voorbereiding op het locatiebezoek van 30 januari 2025. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek gesproken met docenten, studenten, alumni, het bestuur, management, de borgingscommissies en werkveldvertegenwoordigers. Op die manier heeft het panel haar bevindingen kunnen toetsen. Op basis van de gesprekken en het informatiedossier concludeert het panel dat de bachelor Social Work (voltijd en deeltijd) voldoet aan de zes standaarden van het NVAO-kader voor uitgebreide toetsing. Het panel adviseert de NVAO om de bacheloropleiding Social Work (voltijd en deeltijd) aan Hogeschool Viaa positief te beoordelen en de accreditatie te behouden. Ter afsluiting van het locatiebezoek is Viaa door het panel op de hoogte gesteld van de bevindingen.

De secretaris van het panel heeft op basis van deze bevindingen een conceptrapport opgesteld en aan de rest van het panel voorgelegd. Het conceptrapport is vervolgens door het panel vastgesteld en ter controle op feitelijke onjuistheden aan Viaa voorgelegd. Het antwoord van Viaa op die conceptversie vormt onderdeel van het voorliggende definitieve rapport.

Samenvattend oordeel

Het panel oordeelt positief over de kwaliteit van de bacheloropleiding Social Work (voltijd en deeltijd) van de Hogeschool Viaa. De bachelor voldoet aan alle zes de standaarden van het NVAO-kader en leidt studenten op tot startbekwame sociaal werkers op bachelorniveau.

De bachelor Social Work (240 ECTS) leidt studenten op tot professionals die mensen ondersteunen bij het bevorderen van hun zelfregie. Afgestudeerde sociaal werkers zijn in staat om zowel individuen als groepen te begeleiden en te ondersteunen bij sociale, psychische en maatschappelijke hulpvragen. Het programma biedt brede basiskennis over het sociale domein. Halverwege het tweede jaar van de bachelor kiezen studenten een van de Social Work basisprofielen: Zorg, Jeugd of Welzijn en Samenleving. Het competentieprofiel van de bachelor Social Work is zorgvuldig door Viaa geformuleerd en sluit goed aan bij de behoeften van het werkveld. Studenten ontwikkelen beroepscompetenties die in lijn zijn met het Landelijk Opleidingsdocument Sociaal Werk en de kwalificatieraamwerken niveau 6. Viaa onderscheidt zich met de bachelor Social Work van andere soortgelijke bachelors door een sterke focus op zingeving. Wel beveelt het panel Viaa aan om het inhoudelijke profiel verder aan te scherpen, aansluitend bij de doorontwikkeling van het Landelijk Opleidingsdocument, en expliciet te maken welke bijdrage de door Viaa opgeleide sociaal werkers leveren aan de samenleving. Waarin maken deze sociaal werkers het verschil, en hoe sluit hun werkwijze aan bij waarden van Viaa?

Het curriculum is gestructureerd en gebaseerd op vier goed ontworpen leerlijnen. De leerlijnen nemen geleidelijk toe in complexiteit en zelfstandigheid. Binnen de bachelor wordt theoretische kennis met praktijkgericht leren gecombineerd. Het praktijkgedeelte van het programma bestaat onder meer uit stages en realistische beroepsvraagstukken. Studenten waarderen de kleinschalige opzet van de bachelor, de persoonlijke begeleiding die zij aangeboden krijgen en de benaderbaarheid van docenten. De voorzieningen van Viaa zijn modern en ondersteunen de onderwijsleeromgeving goed. De centrale ontmoetingsruimte Agora sluit aan bij de onderwijsvisie 'betekenisvol ontmoeten'. De toetsing is ontwikkelingsgericht. Studenten worden getoetst met behulp van formatieve feedback en summatieve toetsen. Voor het afnemen van toetsen maakt de bachelor gebruik van goed geformuleerde beoordelingscriteria en rubrics. De kwaliteit van eindwerken wordt gewaarborgd door middel van het vier-ogenprincipe, kalibreersessies en steekproeven.

De kwaliteitscultuur binnen de bachelor is sterk. Deze wordt gekenmerkt door open dialoog en gedeelde verantwoordelijkheid. De onderwijskwaliteit wordt systematisch geëvalueerd met de PDCA-cyclus. Daarnaast worden kwaliteitsmetingen zoals de NSE ingezet.

Met de bachelor Social Work biedt Viaa een solide en ambitieuze opleiding aan die goed aansluit bij het landelijke opleidingsprofiel en de eisen vanuit het werkveld. Het panel concludeert dat de bachelor voldoet aan de vereiste kwaliteitsnormen.

Overzicht beoordeling

De beoordelingen per standaard zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Standaard	Oordeel
1. Beoogde leerresultaten	Voldoet
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
3. Toetsing	Voldoet
4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
5. Voorzieningen	Voldoet
6. Kwaliteitszorg	Voldoet
<i>Eindoordeel</i>	<i>positief</i>

Sterke punten

Het panel constateert de volgende sterke punten:

1. Verbondenheid met het werkveld – Viaa heeft een sterke binding met het werkveld via het Landelijk Opleidingsoverleg Social Work, het lectoraat Centrum voor Samenlevingsvraagstukken en de nauwe contacten die docenten hebben met stage-instellingen.
2. Sterk curriculum – Het curriculum van Social Work is opgebouwd met behulp van vier goed vormgegeven leerlijnen (Theorie & Visie, Methodiek, Praktijk & Innovatie en Beroepshouding). De leerlijnen bestaan uit onderwijseenheden die gedurende de bachelor in complexiteit en zelfstandigheid toenemen en de tot dan toe opgedane kennis en vaardigheden steeds verder uitbreiden. Gedurende het programma werken studenten aan concrete vraagstukken uit de praktijk waaraan zij deels op Viaa en deels tijdens hun stages werken.
3. Gerealiseerd eindniveau – Afgestudeerde Social Work studenten van Viaa zijn goed opgeleid. Werkveldvertegenwoordigers zijn bijzonder positief over de sterke ondersteuning die deze afgestudeerden cliënten bieden bij zingevingsvraagstukken. Tevens waarderen zij de gedegen kennis en vaardigheden, het reflectief vermogen, de betrokkenheid en het vermogen om cliënten zonder oordeel te ondersteunen.
4. Reflectief docententeam – Het enthousiaste en betrokken team van docenten is reflectief en voortdurend bezig met het verbeteren van de bachelor.
5. Begeleiding – De docenten en het ondersteunend personeel zijn goed in staat om studenten te begeleiden. De kleinschalige opzet van de bachelor draagt bij aan een persoonlijke benadering.
6. Ontwikkelingsgerichte toetsing – Social Work gebruikt toetsing niet alleen als beoordelingsinstrument, maar ook als leermiddel. De opleiding biedt diverse toetsvormen en peerfeedback, waarbij het aan te bevelen is om steeds aandacht te hebben voor de balans daar tussen. Het eindwerk, Mijn perspectief op Social Work, is een sterk opgezette integratieve toets waarin studenten alle opgedane competenties aantonen en zich positioneren en profileren als sociaal werker.

Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Onderscheidend profiel – Maak beter duidelijk in welke opzichten Social Work-afgestudeerden zich inhoudelijk onderscheiden van andere hogescholen, bijvoorbeeld de focus op zingevingsvraagstukken. Leg hierbij een duidelijke link naar het beroep en vraag studenten om meer beroepsmatig en minder persoonlijk te reflecteren.
2. Formaliseer samenwerking werkveld – Richt een werkveldcommissie op die op vaste momenten bijeenkomt. Een werkveldcommissie informeert structureel over relevante ontwikkelingen uit de praktijk en draagt bij aan het actueel en relevant houden van het onderwijsprogramma.
3. Grotere onderwijseenheden – Breng de vele kleine onderwijseenheden terug naar grotere onderwijseenheden en verminder het aantal toetsmomenten en schriftelijke toetsen. Grotere onderwijseenheden en minder toetsmomenten verlagen onder meer de werkdruk voor zowel studenten als docenten.
4. Collectief en structureel werken - Besteed in het generieke deel van de bachelor aandacht aan collectief en structureel werken, zodat studenten leren hoe zij structurele oorzaken (zoals beleid, wetgeving, en ontoegankelijkheid van voorzieningen) van sociale problematiek kunnen signaleren, agenderen en aanpakken. Momenteel komt collectief en structureel werken enkel aan bod in het profiel Welzijn & Samenleving.
5. Praktijkervaring deeltijdstudenten – Maak het deeltijdcurriculum minder 'schools' en sluit in het contactonderwijs beter aan op wat deeltijdstudenten in de praktijk doen.
6. Verbeter het vastleggen van feedback – Licht de beoordeling van verslagen niet toe in de verslagen zelf, maar in de daarvoor ontwikkelde beoordelingsformulieren. Het systematisch vastleggen van feedback draagt bij aan een beter begrip van de beoordeling en de aandachtspunten voor studenten voor de toekomst.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Uit het informatiedossier en de gesprekken met het opleidingsmanagement en docenten kwam duidelijk naar voren dat Viaa met de bachelor Social Work (voltijd en deeltijd) professionals opleidt die mensen willen ondersteunen bij het (her)vinden van de regie over hun leven. Sociaal werkers zorgen er samen met vrijwilligers, mantelzorgers en andere professionals voor dat mensen die in een complexe maatschappij niet goed tot hun recht komen toch mee kunnen blijven doen, ook als hun zelfstandigheid afneemt en zij afhankelijk van anderen worden. De opleiding biedt een brede basis en laat studenten kennismaken met verschillende doelgroepen, maatschappelijke vraagstukken en aspecten van het sociaal domein. Gedurende de opleiding leren studenten onder meer om cliëntrelaties aan te gaan en te onderhouden, methodisch te handelen tijdens probleemsituaties, en bij te dragen aan de ontwikkeling en uitvoering van beleid, kwaliteitszorg en beheer. Daarnaast verwerven ze belangrijke kennis op het gebied van ontwikkeling en psychopathologie, projectmanagement en recht. Ook werken ze aan een professionele beroepshouding en ontwikkelen ze communicatieve, onderzoeks- en samenwerkingsvaardigheden. Halverwege jaar 2 kiezen studenten voor een specifiek profiel (basisprofiel) binnen Social Work: Jeugd, Zorg of Welzijn en Samenleving.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de bachelor Social Work zijn door Viaa vastgelegd in een competentieprofiel dat bestaat uit elf beroepscompetenties. Viaa heeft deze competenties in 2012 geformuleerd in samenwerking met het werkveld en het lectoraat Centrum voor Samenlevingsvraagstukken. In 2017 werd het Landelijk Opleidingsdocument Sociaal Werk opgesteld door de vijf Landelijke Opleidingsoverleggen (LOO's) binnen de sector Hogere Sociale Studies. Dit document biedt Nederlandse hogescholen een kader voor de ontwikkeling van curricula voor bachelors Social Work.

Na de publicatie van het Landelijk Opleidingsdocument heeft Viaa onderzocht in hoeverre het eigen competentieprofiel aansluit bij deze landelijke kaders. Viaa kwam tot de conclusie dat de drie kerntaken die in het landelijke opleidingsprofiel worden beschreven, nauw aansluiten bij de beroepscompetenties van Viaa. Deze kerntaken van professionals in Social Work zijn:

1. Het bevorderen van het sociaal functioneren van mensen en hun sociale context
2. Het versterken van de organisatorische verbanden waarbinnen sociaal werk plaatsvindt
3. Het bevorderen van de eigen professionaliteit en de ontwikkeling van het beroep

De elf competenties van de bachelor Social Work van Viaa zijn:

1. Een analyse maken van de culturele en maatschappelijke context van het cliëntsysteem
2. Werken voor, namens en met de cliënt / het cliëntsysteem
3. Plannen en projecten coördineren en hierover rapporteren
4. Een relatie met cliëntsysteem aangaan en onderhouden
5. Methodisch / planmatig werken
6. Belemmerende (maatschappelijke en culturele) factoren signaleren en aansturen op verandering
7. Samenwerken met medewerkers en medewerkers begeleiden
8. Vormgeven aan de ontwikkeling en uitvoering van beleid, kwaliteitszorg en beheer
9. Zich als beroepsbeoefenaar positioneren, profileren en legitimeren
10. Werken aan professionalisering van zichzelf
11. Werken aan professionalisering van het beroep

Viaa heeft in haar competentieprofiel de elf beroepscompetenties nader uitgewerkt in vier onderscheidende aspecten. Deze zijn van belang bij het opleiden van sociaal werkers en de opbouw van het curriculum. De beroepscompetenties hebben betrekking op de mate van zelfstandigheid, complexiteit, verantwoordelijkheid en het toepassen van kennis en vaardigheden in verschillende situaties (ook wel transfer genoemd). Viaa heeft per beroepscompetentie, op elk onderscheidend aspect, drie beheersingsniveaus uitgewerkt. Per niveau is beschreven waartoe de student na afronding van het beheersingsniveau in staat wordt geacht. Studenten werken tijdens het programma toe naar niveau 3 (zie standaard 2). De samenhang tussen het eindniveau van de beroepscompetenties (beheersingsniveau 3), de kerntaken, en kwalificatieraamwerken NLQF en de Dublin descriptor, zijn door Viaa op niveau 6 ondergebracht in één matrix.

In het panelgesprek met docenten gaf het panel aan het competentieprofiel, met daarin de beroepscompetenties, onderscheidende aspecten en beheersingsniveaus, vrij complex te vinden. Het docententeam wist deze complexiteit goed te verhelderen door een uitgebreide toelichting te geven over de wijze waarop de verschillende onderdelen zich tot elkaar verhouden. Het panel was, vanwege de complexiteit, benieuwd naar de mening van studenten over de te behalen beroepscompetenties. Studenten gaven in het panelgesprek aan dat docenten bij de start van elke onderwijseenheid (zie standaard 2), duidelijk uitleg geven over het vereiste niveau na afronding van de onderwijseenheid. De uitwerking van het competentieprofiel vormt voor studenten dan ook geen belemmering en wordt door studenten gebruikt in de voorbereiding op de toetsing. Het panel constateert dat het competentieprofiel Social Work van Viaa docenten en studenten duidelijk houvast geeft. Tevens concludeert het panel dat de beroepscompetenties volledig in lijn zijn met de landelijke niveau 6-beschrijving, zoals vastgesteld door de Vereniging Hogescholen, en goed aansluiten bij het Landelijk Opleidingsdocument Sociaal Werk.

Basisprofielen

In lijn met het Landelijk opleidingsdocument Social Work, studeren studenten af als Sociaal Werker in een van de volgende basisprofielen:

Het profiel Sociaal werk - jeugd richt zich op jongeren tot 23 jaar. Studenten die dit profiel kiezen worden opgeleid om bij te dragen aan het bevorderen en benutten van de ontwikkelingskansen van jongeren zodat zij uit kunnen groeien tot autonoom functionerende en participerende volwassenen. Sociaal werkers met het profiel jeugd houden zich bezig met preventie, opvoedondersteuning en hulpverlening in het jeugd- en jongerenwerk, jeugdzorg, jeugdbescherming of jeugdreclassering.

Het profiel Sociaal werk - welzijn en samenleving richt zich op het ondersteunen van mensen met vraagstukken omtrent hun leefomgeving. Studenten die dit profiel kiezen, worden opgeleid om mensen te ondersteunen bij het versterken van het sociaal functioneren en het vormgeven van het bestaan. Sociaal werkers in dit domein proberen individuele problemen tot publieke kwesties te maken, bijvoorbeeld door netwerken ter ondersteuning van mantelzorgers te organiseren. Tevens werken ze aan collectieve arrangementen met oog voor individuele vragen en persoonlijke ontwikkeling, zoals preventie initiatieven op het gebied van veiligheid en opvoeding.

Het profiel Sociaal werk - zorg richt zich voornamelijk op de ondersteuning van personen met een lichamelijke of verstandelijke beperking of psychische kwetsbaarheid. Sociaal werkers met het profiel zorg houden zich bezig met de vraag hoe mensen optimaal sociaal kunnen functioneren ondanks eventuele beperkingen die zij ervaren.

Validatie beoogde leerresultaten

Viaa werkt dankzij het Landelijk opleidingsoverleg Social Work (LOO SW) nauw samen met andere hbo-bacheloropleidingen Social Work. Op die manier zorgt Viaa ervoor dat de beoogde leerresultaten aan blijven sluiten op de verwachtingen van het werkveld. Afstemming met het werkveld vindt ook plaats via het lectoraat Centrum voor Samenlevingsvraagstukken. De lector van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken onderhoudt tevens nauw contact met lectoren van andere hogescholen. Daarnaast worden vanuit de lectoraten in samenwerking met de basisprofielgroepen, regelmatig symposia en werkveldbijeenkomsten georganiseerd.

Visie en profiel Viaa

Viaa is een Christelijke hogeschool die binnen het onderwijs veel aandacht besteedt aan zingeving. Studenten ontwikkelen het vermogen om te kunnen reflecteren op zingeving en verschillende levensovertuigingen. Het panel ziet dat de bachelor Social Work de christelijke identiteit een centrale en herkenbare plaats in het onderwijsprogramma heeft gegeven. Viaa heeft bovendien binnen de bacheloropleiding oog voor diversiteit en andere levensbeschouwingen en staat open voor studenten die niet de christelijke identiteit delen. In het panelgesprek met studenten kwam naar voren dat studenten deze openheid ook daadwerkelijk ervaren.

De onderwijsvisie en het profiel van Viaa komen duidelijk terug in de bachelor Social Work. In de onderwijsvisie genaamd 'Betekenisvol ontmoeten' staan dialoog en onderlinge relaties centraal. Dat betekent dat Viaa op alle niveaus van het onderwijs actief in gesprek gaat met studenten, docenten en het werkveld om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken en te verbeteren. Het panel ziet de onderdelen dialoog en onderlinge relaties terugkomen in de bachelor Social Work. Uit de verschillende panelgesprekken is onmiskenbaar gebleken dat Viaa haar onderwijsvisie in alle lagen van de organisatie uitstekend in de praktijk brengt.

Behoeftewerkveld

Het panel sprak tijdens het locatiebezoek met enthousiaste werkveldvertegenwoordigers. De vertegenwoordigers gaven aan dat de beoogde leerresultaten (beroepscompetenties) van de bachelor Social Work goed aansluiten op de vereiste competenties van een Social Work professional. Studenten ontwikkelen zich ruimschoots op het gebied van methodisch handelen en het ondersteunen van cliënten bij zingevingsvraagstukken. Tevens besteedt Viaa veel aandacht aan persoonlijke vorming en reflectie. Social Work studenten worden op die manier

gestimuleerd om zichzelf goed te leren kennen en te weten wat ze willen leren. De werkveldvertegenwoordigers vinden dat Social Work studenten van Viaa reflectief, leergierig, betrouwbaar en ontwikkelingsgericht zijn.

Het panel vindt de kenmerkende kwaliteiten die studenten gedurende de opleiding ontwikkelen, waardevol. Het panel meent echter wel dat Viaa zich meer zou kunnen onderscheiden van andere bachelors Social Work. Viaa beschrijft waar studenten voor worden opgeleid, maar het inhoudelijke profiel van een professionele sociaal werker die een bachelor aan de Viaa heeft afgerond mag nog duidelijker naar voren komen. Het panel adviseert Viaa dan ook om het inhoudelijke profiel verder aan te scherpen, aansluitend bij de doorontwikkeling van het Landelijk Opleidingsdocument, en expliciet te maken welke bijdrage de door Viaa opgeleide sociaal werkers leveren aan de samenleving. Waarin maken deze sociaal werkers het verschil, en hoe sluit hun werkwijze aan bij waarden van Viaa?

Betrokkenheid werkveld

De werkveldvertegenwoordigers gaven aan nauw betrokken te zijn bij de uitvoering van de bachelor Social Work. Dit doen zij onder meer via de begeleiding van studenten tijdens stages en het verzorgen van gastlessen. Daarnaast voeren de werkveldvertegenwoordigers regelmatig overleg met docenten over het leerproces en de prestaties van de studenten tijdens hun stage. De werkveldvertegenwoordigers ervaren het contact met de docenten als prettig. De lijnen tussen de vertegenwoordigers en de docenten zijn kort en feedback vanuit het werkveld wordt altijd snel en adequaat opgepakt.

Het panel vindt het positief dat Viaa vaak afstemt met het werkveld, maar vindt dat de afstemming minder vrijblijvend zou moeten zijn. Het panel raadt Viaa aan om een werkveldcommissie samen te stellen die op vaste momenten in het jaar bijeenkomt. Deze commissie kan Viaa op de hoogte brengen van relevante ontwikkelingen uit het Social Work domein en gevraagd en ongevraagd advies geven. Op deze manier kan Viaa waarborgen dat het onderwijsprogramma van de bachelor Social Work voor de praktijk relevant blijft.

Internationalisering

Het panel vindt dat Viaa binnen het onderwijsprogramma voldoende aandacht besteedt aan internationalisering. In 2019 is de kwaliteit van de bachelor Social Work beoordeeld door een onafhankelijk panel en deze heeft Viaa destijds geadviseerd een expliciete visie op internationalisering te formuleren en een plek in het onderwijsprogramma te geven. Het huidige panel vindt dat Viaa het advies adequaat heeft opgevolgd. Viaa streeft in haar visie op internationalisering naar het opleiden van intercultureel competente studenten door het verbreden van het referentiekader van studenten. Tijdens de bachelor leren studenten wat interculturele sensitiviteit is: bewustwording van de impact van culturele verschillen op het handelen in de professionele praktijk. Een van de onderwijseenheden waarin studenten culturele sensitiviteit ontwikkelen is de onderwijseenheid International Context (jaar 4). Deze onderwijseenheid bestaat uit een studiereis van een week in een Europese stad. Daar doen studenten onderzoek naar hoe een bachelor Social Work in dat specifieke land is vormgegeven. Daarnaast ontwikkelen studenten ook tijdens de praktijkstages in jaar 1, 2 en 3 een open houding voor verschillen in perspectieven en culturen. Studenten komen tijdens de praktijkstages veel in aanraking met andere culturen door te werken met cliënten en collega's met verschillende achtergronden. Verder biedt Viaa studenten internationale literatuur en de mogelijkheid om een deel van de studie in het buitenland te volgen (een stage of meerdere onderwijseenheden). Studenten die besluiten de opleiding in Nederland te blijven, kunnen hun interculturele competenties via Internationalisering@home vervaardigen. Een voorbeeld is een online-project dat studenten 'in' India kunnen doen.

Conclusie standaard 1 - Beoogde leerresultaten

Samenvattend stelt het panel vast dat Viaa met de bachelor Social Work een zorgvuldig geformuleerd competentieprofiel hanteert waarmee studenten worden opgeleid tot professionals die mensen ondersteunen bij het bevorderen van hun zelfregie. Het competentieprofiel bestaat uit elf beroepscompetenties en vier onderscheidende aspecten. Ieder aspect is vervolgens uitgewerkt op drie beheersingsniveaus. Dit geheel geeft docenten en studenten voldoende duidelijkheid over wat er van studenten wordt verwacht. De beroepscompetenties die studenten ontwikkelen, zijn in lijn met de kwalificatieraamwerken NLQF niveau 6 en de Dublin descriptoren en sluiten aan bij het Landelijk Opleidingsdocument Sociaal Werk. Werkveldvertegenwoordigers zijn enthousiast over het profiel en bevestigen dat het goed aansluit op de behoeften van het werkveld. Het panel beveelt aan om de afstemming met het werkveld verder te formaliseren door een werkveldcommissie samen te stellen. Een werkveldcommissie kan structureel informeren over relevante ontwikkelingen uit de praktijk en door middel van gevraagd en ongevraagd advies bijdragen aan het actueel en relevant houden van het onderwijsprogramma. Op basis van het bovenstaande concludeert het panel dat de bachelor Social Work aan deze standaard voldoet.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

De bachelor Social Work is een vierjarig programma van 240 EC dat zowel in voltijd als deeltijd wordt aangeboden. Het curriculum is logisch opgebouwd door middel van vier goed vormgegeven leerlijnen: Theorie & Visie, Methodiek, Praktijk & Innovatie en Beroepshouding. Elke leerlijn bestaat uit generieke en profielspecifieke onderwijseenheden. Generieke onderwijseenheden (in totaal 150 EC) zijn gericht op het ontwikkelen van algemene kennis en vaardigheden die essentieel zijn voor het beroep van sociaal werker. Profielspecifieke onderwijseenheden (in totaal 90 EC) bestaan uit het ontwikkelen van vakspecifieke kennis en vaardigheden en behoren tot het basisprofiel waarin de student zich specialiseert: Jeugd, Zorg, of Welzijn & Samenleving. Zowel de generieke als de profielspecifieke onderwijseenheden nemen gedurende de bachelor in complexiteit en zelfstandigheid toe en breiden de tot dan toe opgedane kennis en vaardigheden steeds verder uit. Gedurende het programma werken studenten aan concrete vraagstukken uit de praktijk waaraan zij deels op Viaa en deels tijdens hun stages werken.

Leerlijnen

De leerlijn Theorie & Visie is gericht op het opdoen van theoretische kennis en vaardigheden die betrekking hebben op het domein sociaal werk. Studenten krijgen veel theorieën aangereikt en worden uitgedaagd een visie te ontwikkelen op het vak van sociaal werker. De Methodiekleerlijn staat in het teken van de methodische cyclus. De methodische cyclus bestaat uit vijf stappen: het vaststellen van de beginsituatie, de ondersteuningsvraag beschrijven, het doel formuleren, plannen maken en uitvoeren en de uitvoering evalueren en doelen bijstellen. Tijdens alle vijf de stappen vindt afstemming en overleg plaats met de cliënt en/of diens netwerk. Studenten leren via de methodische cyclus hoe ze weloverwogen, doelgericht en via algemeen aanvaarde 'praktijkwijsheid' in de praktijk moeten handelen. Tijdens de leerlijn Praktijk & Innovatie staat het werken in de praktijk centraal. Studenten lopen in deze leerlijn verschillende stages en ervaren hoe het is om in de praktijk werkzaam te zijn. Tevens krijgen studenten de mogelijkheid om verbeteringen binnen de praktijk door te voeren. De Beroepshoudinglijn leert studenten een goede beroepshouding en communicatieve- en samenwerkingsvaardigheden te ontwikkelen. Studenten ontdekken door middel van zelfreflectie en feedback wat hun specifieke kwaliteiten en ontwikkelpunten zijn en wat hun visie is op het beroep van sociaal werker.

Onderwijsvormen

Viaa maakt voor de bachelor Social Work gebruik van diverse onderwijsvormen om theorie en praktijk met elkaar te verbinden. Studenten volgen hoorcolleges voor theoretische verdieping, instructiecolleges voor praktische uitleg en werkcolleges voor het werken aan casuïstiek en opdrachten. Naast het volgen van onderwijs lopen voltijdstudenten stages en werken deeltijdstudenten aan praktijkopdrachten doorgaans binnen het bedrijf of de organisatie waar zij werkzaam zijn. Voltijdstudenten volgen in de eerste twee jaar één tot twee dagen per week stage en drie tot vier dagen per week onderwijs op Viaa. In het derde jaar volgen voltijdstudenten drie dagen per week stage en één dag per week onderwijs op Viaa.

Tijdens het programma leren studenten methodisch te handelen en ontwikkelen zij vaardigheden zoals gespreksvoering en omgaan met agressie. Viaa maakt hierbij gebruik van verschillende werkvormen, waaronder rollenspellen met acteurs en peer-to-peer begeleiding. Vierdejaarsstudenten worden gekoppeld aan eerstejaars om hen te ondersteunen bij het aanleren van deze vaardigheden. Het panel is enthousiast over de manier waarop methodisch handelen binnen het curriculum is geïntegreerd. Met deze aanpak doen eerstejaarsstudenten praktijkervaring op en ontwikkelen vierdejaarsstudenten hun begeleidingsvaardigheden.

Deeltijdstudenten volgen gedurende het gehele programma eens in de twee weken een dag les op Viaa. De rest van de week bestaat uit zelfstudie via de digitale leeromgeving Onderwijs Online en het werken aan praktijkopdrachten op de eigen werkplek. Onderdeel van de deeltijdvariant van de bachelor zijn de 'ateliers'. Dit zijn bijeenkomsten die aan het einde van elke lesdag plaatsvinden waar studenten zowel samen als individueel aan de opgedane lesstof van die dag werken en vragen kunnen stellen aan de deeltijdcoördinator.

Curriculum

Elk studiejaar is verdeeld in vier blokken van tien weken. In jaar 1 volgen studenten generieke onderwijseenheden zoals Samenleven in Nederland, Methodisch Werken en Diversiteit. In jaar 2 volgen studenten generieke onderwijseenheden zoals Psychopathologie en Recht. Voltijdstudenten lopen daarnaast een beroepsvoorbereidende stage van één à twee dagen per week. In het derde blok van jaar 2 kiezen alle studenten

(voltijd en deeltijd) een basisprofiel (Jeugd, Welzijn & Samenleving of Zorg) en starten ze met de profielspecifieke onderwijseenheden.

Jaar 3 is gericht op de beroepspraktijk. Voltijdstudenten lopen een beroepsopleidende praktijkstage die eerst twee dagen per week plaatsvindt en wordt uitgebreid naar vier dagen per week. Het stagebedrijf moet aansluiten bij het basisprofiel dat de betreffende student gekozen heeft. Deeltijdstudenten lopen deze stage niet, maar ontwikkelen zich verder op hun werkplek. Het is de bedoeling dat studenten op de stage- en werkplek zo veel mogelijk werkzaamheden zelfstandig uitvoeren. Studenten werken één dag per week op hun stage- of werkplek aan het PraktijkInnovatieProject (PIP). Het PIP bestaat uit het ontwerpen en testen van een concrete innovatie die ingaat op een probleem of kans op de stage- of werkplek. Studenten nemen tijdens het PIP regelmatig deel aan zogenoemde 'onderzoekstafels'. Dat zijn bijeenkomsten van critical friends groepjes (CFG) bestaande uit zes studenten. Aan de onderzoekstafels bespreken studenten onderling hun projecten met elkaar en geven elkaar feedback. Een docent begeleidt de onderzoekstafels en voorziet de studenten ook van feedback.

Het PIP is gericht op de ontwikkeling van een onderzoekende houding en het uitvoeren van beroepstaken. Studenten, docenten en het werkveld zijn enthousiast over het PIP omdat het bij studenten een gevoel van urgentie en relevantie oplevert. Het PIP dwingt studenten om met alle betrokkenen in een organisatie in gesprek te gaan en te onderzoeken welke problemen er binnen de organisatie spelen. Studenten vinden het bovendien motiverend om innovaties te bedenken die waardevol zijn voor de organisatie. Ook de werkveldvertegenwoordigers zijn positief over de introductie van het PIP. Zij geven aan dat het PIP beter aansluit bij wat organisaties nodig hebben dan bijvoorbeeld een klassieke onderzoeksscriptie.

In jaar 4 volgen voltijdstudenten in de eerste twee blokken twee minoren van elk 15 EC, de onderwijseenheid Internationale context van 3 EC en vrije professionaliseringsruimte van 9 EC. Het volgen van minoren en de onderwijseenheid Internationale context vormt geen vast onderdeel van de deeltijdvariant. De professionaliseringsruimte bedraagt voor deeltijdstudenten in totaal 35 EC's, verspreid over jaar 3 en 4. Studenten dienen met een plan te komen hoe ze de vrije professionaliseringsruimte willen invullen. Vaak voeren studenten in afstemming met de docent een aantal werkuren op als invulling, maar het volgen van minoren, keuzeonderwijseenheden en vrije literatuurstudie behoren ook tot de mogelijkheden.

De laatste twee blokken van jaar 4 staan geheel in het teken van het eindwerk, genaamd 'Mijn perspectief op Social Work'. Studenten moeten in hun eindwerk laten zien hoe zij zich hebben ontwikkeld tot een beroepsbekwaam sociaal werker en hoe zij zichzelf in de toekomst verder willen ontwikkelen. In het eindwerk beschrijven studenten aan de hand van praktijkvoorbeelden hoe zij de beroepscompetenties hebben geïntegreerd in hun rol als sociaal werker, hoe zij een eigen visie op het beroep hebben ontwikkeld en hoe ze willen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het beroep. Van studenten wordt verwacht dat ze volgens de methodische cyclus werken, en hun professionele handelen kunnen verantwoorden. Het is de bedoeling dat studenten hun beroepsbeeld benaderen vanuit drie niveaus: micro (individueel en cliëntgericht werken), meso (werken binnen organisaties en teams) en macro (de bredere maatschappelijke en beleidsmatige context). Studenten maken gebruik van relevante literatuur om hun inzichten te onderbouwen en te laten zien dat ze verschillende mens- en maatschappijvisies begrijpen. Tot slot bevatten de eindwerken een analyse van de invloed die bepaalde trends in cultuur en samenleving hebben op de beroepspraktijk. Daarbij wordt gebruik gemaakt van relevante wet- en regelgeving, professionele normen en ethische vraagstukken.

Eindwerken bestonden aanvankelijk uit een combinatie van de beroepsopleidende praktijkstage, het PIP en Mijn perspectief op Social Work. Sinds het studiejaar 2024-2025 vormt het PIP geen onderdeel meer van de eindwerken. Studenten ronden de bachelor nu af met de beroepsopleidende praktijkstage en 'Mijn perspectief op Social Work' inclusief een Criterium Gericht interview.

Deeltijd

Het curriculum voor deeltijdstudenten is grotendeels hetzelfde als dat van voltijdstudenten, maar met enkele verschillen. Zo volgen deeltijdstudenten twee modules meer dan voltijdstudenten: Oriëntatie in het hbo (generiek) en (On)veiligheid (basisprofiel Jeugd). Daarnaast volgen deeltijdstudenten de onderwijseenheden Oriëntatie SW en Innovatief Projectmatig Handelen, waarin enkele voltijdonderwijseenheden zijn samengevoegd. Ook verschilt de verdeling van het aantal EC's enigszins van het voltijdcurriculum.

Herzieningen curricula

Viaa heeft in 2021 het deeltijdcurriculum volledig herzien nadat uit studentenevaluaties bleek dat het curriculum zoals het was lastig te combineren was met een baan. Het huidige curriculum is flexibeler en praktijkgericht en biedt een betere balans tussen offline en online leren. Deeltijdstudenten waarderen de wijze waarop Viaa het curriculum heeft aangepast, maar vinden het karakter van de deeltijdvariant nog wel te 'schools'. Het panel is het met deze observatie eens en vindt dat Viaa nog niet voldoende rekening houdt met het feit dat deeltijdstudenten

al in de praktijk werkzaam zijn. Het panel raadt Viaa daarom aan om te onderzoeken hoe het deeltijdcurriculum beter in kan spelen op de ervaringen die deeltijdstudenten in de praktijk opdoen en hebben opgedaan.

Viaa heeft naast de vernieuwing van het deeltijdcurriculum ook wijzigingen doorgevoerd in onderwijseenheden die zowel in de voltijd- als de deeltijdvariant worden aangeboden. Deze aanpassingen houden met name verband met het actualiseren van de inhoud van de onderwijseenheden, het toevoegen van nieuwe literatuur en het introduceren van nieuwe werkvormen. Daarnaast is in de beide curricula de volgorde van de onderwijseenheden aangepast. Waar voorheen de focus begon bij de individuele cliënt en zich uitbreidde naar de samenleving, start de bachelor nu juist bij de focus op de samenleving en wordt geleidelijk toegewerkt naar focussen op de individuele cliënt.

Aansluiting onderwijseenheden

Het panel constateert dat de onderwijseenheden over het algemeen goed aansluiten bij de te verwerven beroepscompetenties. De verplichte literatuurlijst is zorgvuldig samengesteld en voorziet in de kennis die sociaal werkers in opleiding dienen op te doen. Wel vindt het panel dat Viaa in het generieke deel van de bachelor nog meer aandacht mag besteden aan hoe sociaal werkers kunnen bijdragen aan bredere maatschappelijke vraagstukken en de kwaliteit van het samenleven, ook wel collectief en structureel werken genoemd. Het panel vindt het doorvoeren van duurzame verbeteringen binnen de maatschappij ten aanzien van het samenleven een belangrijke competentie van een sociaal werker. In het huidige curriculum besteedt Viaa met name aandacht aan collectief en structureel werken in het basisprofiel Welzijn en Samenleving. Het panel acht het belangrijk dat sociaal werkers in staat zijn om individuele vraagstukken te kunnen signaleren en agenderen en daarmee aan te sturen op het doorvoeren van maatschappelijke aanpassingen. Het panel raadt Viaa dan ook aan om aandacht te besteden aan het collectiviseren en stucturaliseren in het generieke deel van de bachelor.

Daarnaast merkt het panel op dat met name in de voltijdvariant veel onderwijseenheden worden aangeboden met een laag aantal EC (voor de meeste onderwijseenheden krijgen studenten slechts 2 à 3 EC). Dat betekent dat er tijdens het programma veel toetsmomenten zijn en dat verhoogt de werkdruk voor zowel studenten als docenten (zie standaard 3). Het panel adviseert Viaa daarom grotere onderwijseenheden aan te bieden.

Studielast

In alle panelgesprekken is de studielast besproken. Met name het derde jaar wordt ervaren als een jaar met een hoge studielast. De werkveldvertegenwoordigers waar het panel mee sprak gaven aan dat Viaa zeer gedegen onderwijs biedt, maar de studiedruk onder studenten niet uit het oog moet verliezen. Het panel is het met de werkveldvertegenwoordigers eens en adviseert Viaa om met name de studiedruk van het derde jaar nog eens goed onder de loep te nemen.

Instroom

De toelatingseisen van de bachelor Social Work zijn vastgelegd in het Onderwijs- en Examenreglement (OER). Studenten die deel willen nemen aan de bachelor Social Work moeten in het bezit zijn van een mbo-4, havo- of vwo-diploma. Havisten met een gemiddeld eindcijfer van 8 of hoger komen, net als vwo-afgestudeerden, in aanmerking voor een versnelde route van drie jaar. Studenten van 21 jaar of ouder die de 21+-toelatingstoets halen, mogen, ongeacht hun vooropleiding, ook deelnemen. Deeltijdstudenten die de bachelor Social Work willen doen, dienen te beschikken over een relevante werk- of stageplek.

Viaa organiseert regelmatig kennismakingsactiviteiten zoals open dagen en meeloopdagen om toekomstige studenten een duidelijk beeld te geven van de bachelor. Speciaal voor mbo-studenten die de overstap naar het hbo overwegen, heeft Viaa een mbo-hbo module ontwikkeld zodat zij kunnen ervaren of studeren op het hbo bij hen past.

Uit het informatiedossier en de gesprekken met het management en de docenten blijkt dat Viaa sinds 2020-2021 een terugloop ziet in het aantal studenten dat instroomt. Dit is een landelijke trend die grotendeels demografisch van aard is. Het aantal studenten dat instroomt in het hoger onderwijs neemt af door een dalend aantal middelbare scholieren, vooral in bepaalde regio's. De opleidingsvertegenwoordigers gaven aan dat de teruglopende studentenaantallen tot enige onrust binnen het team leiden.

Een kleiner aantal studenten betekent dat Viaa moet bezuinigen. De bezuinigingen roept onder docenten zorgen op, met name over een mogelijke verdere verhoging van de werkdruk. Docenten ervaren de werkdruk al jaren als (te) hoog. Viaa heeft de afgelopen jaren diverse maatregelen genomen om deze te verlagen, maar deze hebben nog niet het gewenste effect gehad. Wel wordt de verbeterde inzetplanning, die inzichtelijker en eerlijker is geworden, door medewerkers gewaardeerd. Daarnaast heeft Viaa een organisatiebrede structuurwijziging doorgevoerd. Viaa is overgegaan van een platte netwerkorganisatie naar een meer hiërarchische structuur. De

herstructurering en de bezuinigingen betekenen een lichte verzakelijking van de gebruikelijke familiecultuur die Viaa kenmerkt.

Docententeam

Het panel heeft tijdens het locatiebezoek gesproken met deskundige, betrokken en enthousiaste docenten. Het docententeam van de bachelor Social Work bestaat uit veertig docenten waarvan de meeste docenten deeltijd werken (in totaal 16 fte). Alle docenten hebben ruime kennis van en ervaring binnen de beroepspraktijk. Docenten komen uit het werkveld of zijn onderzoeker in het lectoraat en werken vanuit die rol samen met het werkveld aan actuele vraagstukken. In totaal zijn tien docenten (5 fte) als onderzoeker verbonden aan het lectoraat. Alle docenten die onderwijs verzorgen aan de bachelor beschikken over de vereiste didactische kwalificaties. Vrijwel alle docenten hebben een mastergraad en een BKE. Vier docenten zijn gepromoveerd, en drie docenten zijn op dit moment bezig met een promotietraject.

Het opleidingsmanagement van Viaa biedt de docenten mogelijkheden om zich verder te professionaliseren. Iedere docent kan gebruik maken van Viaa's professionaliseringsbudget om hun expertise binnen het vakgebied up-to-date te houden. Daarnaast wordt binnen Viaa professionele groei gestimuleerd door middel van onder meer academielunches, masterclasses, werkplaatsevents en externe congressen.

Begeleiding

Begeleiding gedurende de bachelor wordt verzorgd door docenten, studieloopbaanbegeleiding-docenten (slb-docenten), studentcoördinatoren, studentendecanen, en het studentenpastoraat. Docenten hebben als taak om studenten te begeleiden tijdens de onderwijseenheden en bij het ontwikkelen van vakinhoudelijke competenties. Slb-docenten begeleiden studenten bij hun professionele en persoonlijke ontwikkeling. Studentcoördinatoren focussen op de studievoortgang en begeleiden studenten bij het maken van bepaalde studie gerelateerde keuzes (het basisprofiel, de minoren en de invulling van de vrije professionaliseringsruimte). Indien studieovertraging dreigt, dan bekijken de studentcoördinatoren samen met de betreffende student welke mogelijkheden er zijn om studieovertraging te voorkomen. De examencommissie is het orgaan dat toestemming moet geven voor eventuele individuele maatregelen.

Voor persoonlijke vraagstukken kunnen studenten een beroep doen op de twee studentendecanen. De decanen begeleiden en ondersteunen studenten die belemmeringen ondervinden vanwege bijvoorbeeld een functiebeperking, chronische ziekte, dyslexie, faalangst, financiële problemen, of familieomstandigheden. De decanen hebben als taak om studenten te adviseren of door te verwijzen naar externe specialisten. Studenten kunnen bij het studentenpastoraat terecht voor levensbeschouwelijke vragen.

De kleinschalige opzet van de opleiding Social Work wordt door studenten als zeer prettig ervaren. Studenten zijn van mening dat de kleinschaligheid bijdraagt aan een gevoel van saamhorigheid en vertrouwen. Ze geven aan dat zij gemakkelijk hulp of ondersteuning vragen van hun docenten en begeleiders. Het panel stelt aan de hand van gesprekken met studenten en de uitkomsten van de NSE-enquête vast dat studenten zeer tevreden zijn over de begeleiding die zij ontvangen. Het panel vindt dat positief en ziet dat de communicatie laagdrempelig en persoonlijk is. Zowel de docenten als het management gaven tijdens de panelgesprekken aan dat Viaa sinds de coronapandemie veel flexibiliteit heeft getoond naar studenten die studieovertraging opliepen. Deze overtraging leidde tot maatwerktrajecten die door docenten als werkdrukverhogend werden ervaren. In het afgelopen jaar heeft Viaa de maatwerktrajecten teruggebracht en gekozen voor een meer zakelijke aanpak. Het panel steunt deze zakelijke benadering. Tevens vindt het panel dat de studentenwelzijnsvoorzieningen goed georganiseerd zijn. Uit gesprekken met zowel docenten als studenten blijkt dat studenten de verschillende voorzieningen goed weten te vinden.

In het gesprek met docenten en studenten kwam naar voren dat de opleiding een relatief homogene populatie kent, terwijl sociaal werkers in de praktijk met een diverse samenleving werken. Het panel besprak met studenten en docenten het belang van dialoog met verschillende achtergronden, narratieven en perspectieven om de horizon te verbreden en studenten hierop goed voor te bereiden. Docenten gaven aan zich hiervan bewust te zijn en zich actief in te zetten om in de lessen invulling aan diversiteit te geven. Studenten bevestigden dat dit onderwerp regelmatig in de lessen wordt besproken.

Informatievoorziening

Het panel heeft de informatie die Viaa aan studenten beschikbaar stelt bestudeerd en vindt op basis daarvan dat Viaa een heldere wijze van communicatie met studenten hanteert. De inhoud van alle onderwijseenheden, inclusief verplichte literatuur, staat duidelijk omschreven in de studiegidsen. Er is een studiegids voor deeltijdstudenten en een voor voltijdstudenten. Beide studiegidsen zijn te raadplegen via de digitale leeromgeving Onderwijs Online.

Tijdens het locatiebezoek gaven studenten op verzoek van het panel een demonstratie van Onderwijs Online. Deze digitale leeromgeving is onder meer ontwikkeld om studenten (voltijd en deeltijd) de mogelijkheid te geven om zich met behulp van extra artikelen, kennisclips, weblectures en podcasts verder te verdiepen in de lesstof.

Het panel vindt Onderwijs Online gebruikersvriendelijk, maar na gesprekken met studenten bleek dat de kwaliteit en overzichtelijkheid van de informatie per onderwijseenheid sterk verschilt. De studenten waar het panel mee sprak gaven aan dat er een format is voor de beschrijving van onderwijsmodules. Het format wordt echter niet door iedere docent gebruikt. Het panel bevestigt de inconsistentie en raadt Viaa daarom aan beter toe te zien op een consistente werkwijze.

Conclusie standaard 2 - onderwijsleeromgeving

Samenvattend stelt het panel vast dat Viaa voor de bachelor Social Work de beoogde leerresultaten in de vorm van beroepscompetenties en beheersingsniveaus goed heeft vertaald naar onderwijseenheden. Het curriculum is gebaseerd op vier goed vormgegeven leerlijnen, waarin generieke en profielspecifieke onderwijseenheden geleidelijk in complexiteit en zelfstandigheid toenemen. Studenten werken tijdens het programma aan praktijkgerichte vraagstukken, zowel binnen Viaa als tijdens stages. Het docententeam is deskundig, betrokken en enthousiast en goed in staat om het onderwijs voor de bachelor Social Work met succes te verzorgen. Studenten vinden de docenten benaderbaar en ervaren de begeleiding als persoonlijk. Tevens waarderen studenten de kleinschalige opzet van de bachelor. Ze vinden dat deze opzet bijdraagt aan een gevoel van saamhorigheid en vertrouwen. De digitale leeromgeving Onderwijs Online functioneert goed, maar de wijze van informatievoorziening verschilt per onderwijseenheid. Het panel raadt Viaa aan om beter toe te zien op een consistente werkwijze. Al met al concludeert het panel dat de onderwijsleeromgeving van de bachelor Social Work het voor studenten mogelijk maakt om de beoogde leerresultaten te behalen. Het panel oordeelt daarom dat deze standaard voldoet.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Het panel is van mening dat de bachelor Social Work over een adequaat toetssysteem beschikt. Het systeem sluit aan bij de kaders van Viaa en voldoet aan de wettelijke vereisten, zoals vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). De OER beschrijft de rechten en plichten van studenten op het gebied van onderwijs en examinering. De examencommissie draagt, conform de wettelijke bepalingen, zorg voor de kwaliteit van de toetsing, de waarborging van het eindniveau van het programma en de benoeming van examinatoren. De toetscommissie werkt onder mandaat van de examencommissie en adviseert examinatoren bij de ontwikkeling, afname, beoordeling en evaluatie van toetsen. Daarnaast houdt de toetscommissie toezicht op de kwaliteit van de eindwerken.

Visie op toetsen

Viaa beschouwt toetsing niet alleen als een beoordelingsinstrument, maar ook als leermiddel. Om studenten optimaal te ondersteunen in hun leerproces, maakt Viaa gebruik van zowel summatieve toetsen als formatieve feedbackmomenten. Summatieve toetsen hebben als doel te bepalen in hoeverre studenten de leerresultaten beheersen. Formatieve feedbackmomenten zijn momenten waarop studenten feedback krijgen van docenten, praktijkbegeleiders en medestudenten. Deze momenten bieden zowel studenten als docenten inzicht in de voortgang en leerbehoeften van studenten. Daarnaast stimuleren feedbackmomenten studenten het maximale uit zichzelf te halen. Het panel vindt het positief dat Viaa veel peerfeedbackmomenten organiseert. Deze momenten dragen bij aan actief leren en onderlinge kennisdeling.

Samenhang toetsprogramma

Het toetsprogramma is het totaal van alle toetsen die afgenomen worden om de beoogde leerresultaten te evalueren. Viaa streeft naar een duidelijke samenhang tussen de beoogde leerresultaten, de onderwijseenheden en de toetsen.

Toetsvormen

Viaa beschrijft in het informatiedossier dat toetsing binnen de onderwijseenheden op drie manieren plaatsvindt: digitaal (door middel van open vragen en multiple choice vragen), via schriftelijke opdrachten en verslagen en met behulp van mondelinge presentaties en het criterium gericht interview (CGI). De digitale toetsen worden via TestVision afgenomen. Testvision is een toetssysteem dat onderwijsinstellingen ondersteunt bij het ontwikkelen,

afnemen, nakijken, beoordelen en analyseren van toetsen. Viaa maakt graag gebruik van digitale toetsen omdat de ervaring is dat studenten typen minder belastend vinden dan schrijven. Daarnaast is het gemakkelijker voor Viaa om digitale toetsen aan te passen aan studenten met een visuele beperking en dyslexie.

Bij bestudering van het toetsprogramma constateert het panel dat voor veel onderwijseenheden voornamelijk gebruik wordt gemaakt van schriftelijke opdrachten en verslagen. Uit gesprekken met docenten en studenten bleek echter dat de toetsvormen gevarieerder zijn dan het panel aanvankelijk dacht. Een voorbeeld hiervan is de opname die studenten moeten maken van een motiverend gesprek. Wel merkt het panel op dat de bachelor Social Work veel toetsmomenten heeft. Daarmee lijkt een spanning te bestaan tussen de wens om het leerproces flexibeler te maken en de manier van toetsing. De vele toetsmomenten zijn deels het gevolg van de kleine onderwijseenheden (zie standaard 2), maar ook omdat Viaa binnen sommige onderwijseenheden meerdere toetsen afneemt, zoals een combinatie van een verslag en een multiplechoice-toets. Te denken valt bijvoorbeeld aan een combinatie van een verslag en een multiplechoice-toets. Docenten geven aan zich bewust te zijn van de hoeveelheid toetsen en hebben om die reden al meerdere toetsen uit het programma geschrapt. Ze erkennen dat het verlagen van het aantal toetsen de werkdruk voor zowel studenten als docenten verlicht. Het panel adviseert Viaa om het toetsprogramma (nogmaals) kritisch te bekijken om te bepalen of het aantal toetsen zoals extra reflecties en verantwoordingsverslagen nog verder kan worden verlaagd.

Eindwerken

De bachelor Social Work hanteert twee soorten eindwerken: de beroepsopleidende praktijkstage en het schriftelijke eindwerk Mijn perspectief op Social Work (zie standaard 2). Tijdens de praktijkstage werken studenten gedurende een heel jaar bij een organisatie waar ze hun competenties verder kunnen toepassen en ontwikkelen. Het eindwerk Mijn perspectief op Social Work vormt de afsluiting van de bachelor. In het eindwerk moeten studenten aantonen dat zij alle elf beroepscompetenties op bachelorniveau beheersen.

Het panel complimenteert Viaa met de toetsvorm Mijn perspectief op Social Work. Viaa slaagt er met deze toetsvorm in om studenten te laten werken aan een integratief eindwerk waarin studenten alle opgedane competenties aantonen en zich positioneren en profileren als sociaal werker. Het panel merkt op dat studenten afstuderen binnen een specifiek basisprofiel. Om het brede karakter van het beroep recht te doen en duidelijk te maken dat de opleiding sociaal werkers opleidt voor het volledige werkveld, adviseert het panel Viaa om in het eindwerk expliciet aandacht te besteden aan de koppeling die studenten maken naar de beroepscode en het brede beroepsprofiel van de sociaal werker, omdat hierin de breedte van het beroep tot uiting komt.

Beoordeling

De digitale toetsen via TestVision dragen bij aan een efficiënt nakijkproces. Doordat handschriften niet meer hoeven te worden ontcijferd en meerkeuzetoetsen automatisch worden nagekeken en geanalyseerd, verloopt het beoordelen sneller en nauwkeuriger. Schriftelijke verslagen worden door studenten geüpload in Onderwijs Online en door docenten beoordeeld met behulp van beoordelingsformulieren. Viaa gebruikt voor de beoordeling van opdrachten en verslagen duidelijke beoordelingsformulieren met heldere beoordelingscriteria en rubrics. Zowel de beoordelingscriteria als de rubrics zijn in lijn met de beoogde leerresultaten en dragen bij aan een objectieve beoordeling.

Eindwerken worden beoordeeld volgens het vierogenprincipe, wat betekent dat ten minste twee examinatoren, waarvan één onafhankelijk, de beoordeling uitvoeren. Viaa heeft ervoor gekozen om zowel een Viaa-docent als een vertegenwoordiger uit het werkveld bij de eindbeoordeling te betrekken. Om een uniforme beoordelingspraktijk te waarborgen, overleggen de beoordelaars regelmatig met elkaar.

Voorafgaand aan het locatiebezoek heeft het panel een representatieve selectie van eindwerken bestudeerd. Naar aanleiding daarvan heeft het panel geconstateerd dat de schriftelijke toelichting op de beoordeling van docenten niet in alle gevallen voldoende inzicht biedt in de totstandkoming van het eindcijfer. Tijdens het panelgesprek met docenten werd deze bevinding besproken. Docenten gaven aan dat zij hun toelichting vooral vastleggen in de schriftelijke opdrachten en verslagen, waaronder het eindwerk zelf, en in mindere mate in de beoordelingsformulieren. Daarnaast geven zij mondelinge toelichting tijdens presentaties. Bij een onvoldoende beoordeling nemen zij de toelichting vaker in het beoordelingsformulier op, maar dit is niet altijd het geval. Er zijn nog geen vaste procedures voor het systematisch vastleggen van de toelichting op de beoordeling. Het panel vindt dat er uniformiteit moet zijn als het gaat om het vastleggen van de toelichting op de beoordeling zodat studenten beter inzicht krijgen in de totstandkoming van hun cijfer en ze beter ondersteund worden in hun leerproces. Het panel adviseert daarom om de toelichting op de beoordeling uitsluitend in het beoordelingsformulier vast te leggen, waarbij expliciet wordt vermeld waarop de eindbeoordeling is gebaseerd en welke aandachtspunten studenten mee kunnen nemen voor de toekomst. Deze werkwijze vergroot de transparantie, bevordert de verdere ontwikkeling van studenten en verlaagt tegelijkertijd de werkdruk voor docenten.

Herkansingen

Bij het halen van een onvoldoende voor een opdracht, verslag of toets, krijgen studenten de mogelijkheid om te herkansen. Viaa heeft in het rooster, na elk blok een speciale herkansingsweek ingepland waarin studenten toetsen kunnen herkansen en verslagen en opdrachten nogmaals mogen inleveren.

Kwaliteitswaarborging

Het panel stelt vast dat de kwaliteit van toetsing en beoordeling goed wordt gewaarborgd door onder meer de docenten en examinatoren, de toetscommissie en de examencommissie. Om de objectiviteit van beoordelingen te garanderen, werkt Viaa met dialogische evaluaties. Dat betekent dat de toetscommissie samen met examinatoren toetsen kritisch bespreekt. Tijdens die evaluaties wordt gebruikgemaakt van een vaste checklist. Het bachelorniveau van het programma wordt gewaarborgd door de speciale 'Kamer Toetsing & Kwaliteit', een onderdeel van de examencommissie. Deze kamer is onder meer verantwoordelijk voor de steekproefsgewijze beoordeling van de eindwerken om te toetsen of het vereiste eindniveau is behaald.

Conclusie standaard 3 - Toetsing

Samenvattend is het panel positief over het toetssysteem van de bachelor Social Work. De toetsing is ontwikkelingsgericht en stimuleert studenten om actief te studeren. Viaa maakt voor de bachelor Social Work gebruik van zowel formatieve feedbackmomenten als summatieve toetsen. Gedurende het gehele programma ontvangen studenten ter bevordering van hun leerproces feedback van docenten, medestudenten en praktijkbegeleiders. De summatieve toetsen zijn in lijn met de beoogde leerresultaten, maar in het huidige curriculum is het aantal toetsen te hoog. Het panel adviseert Viaa daarom om nog eens kritisch te bekijken of het aantal schriftelijke toetsen en verslagen te reduceren is. Voor de beoordeling van toetsen hanteert Viaa duidelijke beoordelingsformulieren met heldere beoordelingscriteria en rubrics. Deze criteria en rubrics sluiten aan bij de beoogde leerresultaten, verduidelijken wat van studenten wordt verwacht en dragen bij aan een objectieve beoordeling. De kwaliteit van eindwerken wordt gewaarborgd met behulp van het vier-ogenprincipe, kalibreersessies en steekproeven. Op basis van het bovenstaande concludeert het panel dat het toetsingsonderdeel van Social Work voldoet aan de gestelde eisen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Om het gerealiseerde eindniveau te beoordelen, heeft het panel vijftien willekeurige eindwerken bestudeerd van studenten die tussen 2021 en 2023 zijn afgestudeerd (9 voltijdstudenten en 6 deeltijdstudenten). Op basis van de bestudeerde eindwerken heeft het panel geen twijfels over het behaalde eindniveau.

Aansluiting praktijk

Afgestudeerde sociaal werkers zijn in staat om zowel individuen als groepen te begeleiden en te ondersteunen bij sociale, psychische en maatschappelijke hulpvragen. Ze kunnen in diverse sectoren aan de slag gaan. Daarbij kan gedacht worden aan jeugdhulp, pleegzorg, verslavingszorg, het gevangeniswezen, welzijnsorganisaties en psychiatrische instellingen.

De werkveldvertegenwoordigers waar het panel mee sprak zijn zeer tevreden over het kennisniveau en de vaardigheden van afgestudeerde Social Work professionals. Het werk- en denkniveau sluiten goed aan op de eisen die het werkveld aan bacheloropgeleide sociaal werkers stelt. Volgens de werkveldvertegenwoordigers zijn studenten die aan Viaa zijn afgestudeerd gedegen opgeleid, betrouwbaar en ontwikkelingsgericht. Daarnaast blinken ze uit in het werken aan zingeving, wat een waardevolle toevoeging is aan de beroepspraktijk.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel met huidige en afgestudeerde studenten van de bachelor Social Work gesproken. Zij spraken positief over de bachelor en beschreven enthousiast hoe ze zich zowel professioneel als persoonlijk hebben ontwikkeld. De opgedane kennis en vaardigheden, zoals methodisch handelen, reflectief vermogen en het aan de kaak stellen van vraagstukken rondom zingeving, passen ze dagelijks in de praktijk toe. Het volgen van de bachelor Social Work heeft hen bovendien geholpen om situaties altijd vanuit verschillende perspectieven te benaderen. Tegelijkertijd werd door de (afgestudeerde) studenten aangegeven dat zij inschatten dat het lastig is om binnen social work in een ander domein te werken dan waarvoor zij zijn opgeleid. Dit bevestigt het beeld van het panel dat de opleiding meer aandacht zou mogen besteden aan het brede beroepsprofiel van sociaal werk (zie ook standaard 3).

Het panel constateert dat sociaal werkers die afstuderen aan Viaa reflectief, betrokken en gedreven zijn. Ze ondersteunen cliënten zo veel mogelijk zonder oordeel, en kunnen hen ondersteunen bij het bevorderen van de regie over hun leven. Deze combinatie van vaardigheden en zelfbewustzijn is niet alleen waardevol voor de sociaal werkers zelf, maar ook voor de organisaties waarbinnen ze werkzaam zijn.

Conclusie standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Op basis van de bestudeerde eindwerken en gesprekken met het werkveld, alumni en studenten, stelt het panel vast dat studenten die aan de Viaa zijn afgestudeerd startbekwaam zijn als sociaal werker op bachelorniveau. De bachelor voldoet daarmee aan de eisen van deze standaard.

Standaard 5: Voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

Tijdens een rondleiding door het Viaa-gebouw in Zwolle heeft het panel een helder beeld gekregen van de aanwezige voorzieningen. Het gebouw is recent gerenoveerd. Voor de renovatie is Viaa uitgegaan van de onderwijsvisie 'betekenisvol ontmoeten', wat terug is te zien in bijvoorbeeld de nieuwe mensa (de Agora). De Agora is het nieuwe, centrale ontmoetingspunt van het gebouw. Hier komen studenten en docenten samen om te lunchen, ontspannen of te studeren. De gratis koffie en thee die in de mensa wordt aangeboden versterken het verwelkomende gevoel van Viaa. Tevens zijn op verschillende plekken in het gebouw diverse zitjes en werkruimtes aangebracht die geschikt zijn voor individueel en groepswork. De verbouwing van de Agora is zo populair dat de ruimte ook op dagen dat studenten geen les hebben door hen wordt gebruikt. Naast de Agora bevindt zich het nieuwe auditorium. Het auditorium wordt gebruikt voor onder meer symposia en interne Viaa bijeenkomsten. Het auditorium is uitgerust met high-tech video- en streamingfaciliteiten. De leslokalen variëren in grootte en beschikken over grote beeldschermen en Microsoft Teams Rooms waarmee online colleges volgen mogelijk is. Wel merkt het panel op dat de beschikbaarheid van studieruimten een aandachtspunt is. Een deeltijdstudent gaf aan dat er buiten de lesdagen niet altijd voldoende studieruimten beschikbaar zijn om met andere deeltijdstudenten te studeren. Het panel adviseert Viaa om hiervoor een oplossing te zoeken, zodat studenten ook buiten de lesdagen gebruik kunnen maken van de studiefaciliteiten.

Op het moment van het locatiebezoek waren het onderwijzend en ondersteunend personeel van alle drie de Viaa-academies gehuisvest in twee aparte gebouwen. De reden daarvoor is met name ruimtegebrek. Om de vindbaarheid en benaderbaarheid van docenten voor zowel medewerkers als studenten te verbeteren, wil Viaa een volledige verdieping in het hoofdgebouw beschikbaar stellen voor alle docenten van de bachelor Social Work. Deze aanpassing lijkt haalbaar, aangezien sinds de coronapandemie aanzienlijk vaker thuis wordt gewerkt, waardoor er nooit meer sprake is van een volledige fysieke personele bezetting.

Conclusie standaard 5 - Voorzieningen

Samenvattend is het panel positief over de voorzieningen van Viaa. Het recent gerenoveerde gebouw sluit met de nieuwe werk- en studieruimtes mooi aan bij de onderwijsvisie 'betekenisvol ontmoeten'. De Agora neemt een centrale plek in het gebouw in als ontmoetingsplek voor studenten en docenten. Viaa beschikt over moderne onderwijsvoorzieningen, zoals goed uitgeruste leslokalen en een auditorium met video- en streamingsmogelijkheden. Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de bachelor Social Work voldoet aan deze standaard.

Standaard 6: Kwaliteitszorg

De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

De waarborging van de onderwijskwaliteit van de bachelor is vastgelegd in het Viaa-brede Kwaliteitskader. Het Kwaliteitskader vormt de basis voor het kwaliteitsbeleid binnen Viaa, dat onderzoek, reflectie en dialoog centraal stelt. Viaa past de PDCA-cyclus toe om het onderwijs structureel en cyclisch te evalueren en te verbeteren. Het streven naar kwaliteit omvat zowel het waarden van wat goed gaat als het verbeteren van wat ontwikkeling behoeft, met oog voor verschillende perspectieven.

Kwaliteitswaarborging

Binnen de Bachelor Social Work zijn meerdere commissies verantwoordelijk voor de kwaliteitswaarborging van het onderwijs. Een van de instrumenten die Viaa gebruikt om de onderwijskwaliteit te meten is het afnemen van (studenten)evaluaties. De kwaliteitscommissie analyseert deze en bespreekt trends in de evaluaties. Deze worden vervolgens met het docententeam en andere commissies waaronder de opleidingscommissie gedeeld. De opleidingscommissie, die bestaat uit studenten en docenten, adviseert over het onderwijsbeleid en geeft gevraagd en ongevraagd advies op de kwaliteit en inhoud van de opleiding. Het is de taak van de curriculumcommissie om de opbouw en samenhang van het curriculum te bewaken. Dit gebeurt ook op basis van de afgenomen evaluaties. De examencommissie op haar beurt ziet toe op de kwaliteit van toetsing en beoordeling en controleert de naleving van de verschillende onderwijs- en examenreglementen.

Dialogisch evalueren

Kwaliteitsverbetering vindt grotendeels plaats via dialogisch evalueren. Het evalueren vindt zowel informeel als systematisch (formeel) plaats. Een formeel moment waarop de kwaliteit van het onderwijs wordt geëvalueerd is aan het einde van elke onderwijseenheid. Studenten krijgen de mogelijkheid om de eenheden te beoordelen en hun feedback te delen met docenten. Een van de studenten legt de uitkomsten van deze dialoog vast in een verslag. Dat verslag wordt vervolgens gedeeld met de kwaliteitscommissie. Naast de evaluatie van de afzonderlijke onderwijseenheden evalueert Viaa met studenten ook de blokken. De studentcoördinatoren voeren ook gesprekken met studenten over de kwaliteit van het onderwijs. Zij richten zich op zaken als studeerbaarheid, en de duidelijkheid van de onderwijseenheid, toetsing en roostering. De verantwoordelijkheid voor verbeteringen ligt bij de docenten en examinatoren.

Viaa maakt naast dialogisch evalueren ook gebruik van kwaliteitsmetingen. Een voorbeeld van een kwaliteitsmeting is de jaarlijkse Nationale Studenten Enquête (NSE). Deze enquête wordt gebruikt om sterke punten te vieren en eventuele verbeteringen aan te brengen.

In het informatiedossier geeft Viaa aan dat de Plan en Check goed verankerd zijn, maar dat de rollen en verantwoordelijkheden binnen de Do en Act aanvankelijk minder duidelijk waren. Het opleidingsmanagement heeft recent de taakomschrijvingen van medewerkers en commissies herzien. Viaa verwacht dat de aanpassingen aan de taakverdeling zullen bijdragen aan een heldere onderlinge verdeling van verantwoordelijkheden.

Uit de verschillende panelgesprekken blijkt dat er binnen Viaa een sterke kwaliteitscultuur heerst. Binnen Viaa staan dialoog en samenwerking centraal. Het opleidingsmanagement, docenten en studenten voelen een gedeelde verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.

Het panel waardeert de zorgvuldige en reflectieve wijze waarop Viaa kwaliteitszorg benadert, maar ziet nog ruimte voor verbeteringen. Hoewel er veel geëvalueerd wordt, constateert het panel dat de opvolging van evaluatieresultaten niet altijd voldoende plaatsvindt. Viaa zou sterker moeten sturen op het maken van scherpe keuzes: welke uitkomsten worden opgevolgd en welke niet? Het panel adviseert om heldere uitgangspunten vast te leggen voor de opvolging van evaluaties en te zorgen voor voldoende mandaat om besluiten effectief te nemen en uit te voeren. Dit is des te belangrijker in het licht van de bezuinigingen en de noodzaak om de werkdruk beheersbaar te houden.

Conclusie standaard 6 - Kwaliteitszorg

Samenvattend constateert het panel dat Viaa een sterke kwaliteitscultuur heeft, gekenmerkt door open dialoog, gedeelde verantwoordelijkheid en een continue focus op het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Het panel vindt het positief dat Viaa zowel studenten, docenten als het werkveld actief betreft bij het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Het panel ziet Viaa als ambitieus en zorgvuldig in haar benadering van kwaliteitszorg, echter vraagt het panel zich af hoe efficiënt al deze evaluatiemomenten zijn. Om de werkdruk beheersbaar te houden en kwaliteitsverbetering adequaat op te volgen, adviseert het panel om een betere balans te vinden tussen dialoog en de uitvoering van verbeteracties. Het panel concludeert dat de bachelor Social Work aan standaard 6 voldoet.

Bijlage 1: visitatiepanel

Mariël van Pelt - Lector Sociale Veerkracht, Fontys Hogeschool

Jurja Steenmeijer - Sr Beleidsadviseur en trainer Beroepsvereniging Professionals in Sociaal Werk (BPSW)

Karliën Landman Project- en onderzoeksleider, hogeschoolhoofddocent Social Work Hanzehogeschool Groningen

Marieke Visser - Voltijdse hbo-bacheloropleiding Social Work bij Hogeschool Windesheim.

Het panel werd ondersteund door Yvet Blom, gecertificeerd secretaris

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2: bezoekprogramma

Voorafgaand aan de visitatie vond op vrijdag 24 januari een online vooroverleg van het panel plaats van 15.00 tot 17.00 uur. Voor medewerkers en studenten was er op 30 januari een mogelijkheid om deel te nemen aan een inloopspreekuur (13.00 uur). Er waren geen aanmeldingen voor het spreekuur.

08.30 – 08.45	Ontvangst panel
08.45 – 09.15	Beknopt vooroverleg panel
09.15 – 09.45	Inleiding locatiebezoek
09.45 – 10.45	Gesprek met docenten
10.45 – 11.00	Pauze
11.00 – 11.45	Gesprek met werkveldvertegenwoordigers
11.45 – 13.00	Lunchpauze, tevens inloopspreekuur
13.00 – 13.45	Gesprek met studenten
13.45 – 14.00	Pauze
14.00 – 15.00	Gesprek met borgingscommissies
15.00 – 15.15	Pauze
15.15 – 16.00	Gesprek met management
16.00 – 16.45	Intern beraad panel
16.45 – 17.15	Terugkoppeling naar team
17.15	Afscheid panel en afsluiting van de dag

Op initiatief van de opleiding zal een ontwikkelgesprek plaatsvinden in de loop van 2025. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling

Bijlage 3: aanbevelingen vorige visitatie

Aanbeveling: Zoek meer aansluiting in de formulering van de beoogde leerresultaten bij het landelijk opleidingsprofiel.

Status 2025: Wat betreft het aansluiten op LOD-SW zijn we nagegaan of onze elf beroepscompetenties corresponderen met dit landelijke document, hetgeen het geval bleek te zijn. Naast de werkveldraadplegingen zijn er de afgelopen jaren enkele docenten geweest, die voor zichzelf een leerwerkplek hebben georganiseerd in de praktijk. De methodieken, die we studenten willen aanleren, zijn meer toegespitst op de drie domeinen Jeugd, Zorg en Welzijn&Samenleving. Vooral voor het laatstgenoemde basisprofiel zijn de beroepscompetenties expliciet gedekt; bij Jeugd en Zorg willen we daar nog eens goed naar kijken, hoewel we het in LOD-SW voorgestane curriculum ook wel erg vol vinden, met weinig mogelijkheden tot nog weer verdere toevoegingen. Zo'n toevoeging is wel gelukt voor het basisprofiel Welzijn&Samenleving: sinds de vorige visitatie is er een nieuw vak geïntroduceerd: 'Opbouwwerk', waarin veel aandacht is voor de ondersteuning van gemeenschappen en collectief werken. Hier is ook een focus gekomen op (jongeren)participatie. Verder is dat basisprofiel doorontwikkeld met onder andere de verdieping, die is aangebracht in de onderwijseenheid 'Outreaching werken' (nu: 'Talentgericht werken'). Overigens hebben we soms ook even de ontwikkelingen rond LOD-SW en de basisprofielen afgewacht, om geen vergeefse acties te ondernemen. Voor studenten met basisprofiel Zorg is de mogelijke registratie als GGZ-agoog gerealiseerd.

Aanbeveling: Ontwikkel de opleidingsvisie op onderzoek dóór en betrek werkveld en lectoraat daarbij.

De opleiding SW heeft de aanbevelingen over het afstudeeronderzoek op verschillende manieren gerealiseerd. Het PIP (zie standaard 2) heeft in het voltijd- en deeltijdcurriculum de klassieke scriptie (het Praktijkonderzoek) vervangen, maar maakt geen deel uit van het eindwerk. Het PIP is gericht op de ontwikkeling van een onderzoekende houding en het uitvoeren van beroepstaken. De opleidingsvisie op onderzoek is ontwikkeld, maar op het moment van het locatiebezoek nog niet vastgesteld.

Aanbeveling: Ontwikkel een expliciete visie op internationalisering en wat de opleiding daarbij nastreeft en pas het curriculum daarop aan.

Na de vorige accreditatie is er in overleg met de academiedirecteur door de coördinatoren Internationalisering ieder jaar een jaarplan gemaakt, waarin werd teruggeblikt op de activiteiten die in het kader van internationalisering zijn uitgevoerd en waarin gereflecteerd werd op de plek die internationalisering in het curriculum heeft. In de afgelopen jaren heeft dit voor drie concrete wijzigingen in het curriculum gezorgd.

In de corona-periode is in de voltijd onderwijseenheid 'International Context' besloten om het thema 'Systemische discriminatie' leidend te laten zijn binnen de lessen en de onderzoeken die de studenten uitvoeren. Deze keuze is gemaakt omdat volgens ons de aandacht voor internationalisering zou moeten leiden tot verbreding van het referentiekader van onze studenten, wat kan bijdragen aan het tegengaan van discriminatie.

Omdat in het deeltijdonderwijs minder aandacht was voor de internationale context is opdracht gegeven aan de CC om in ieder profiel een koppeling te maken naar intercultureel werken. Dit is uitgevoerd bij de profielen waar dit nog minder aan de orde was.

Ook is er beleid gemaakt om de impact op het klimaat door middel van reizen in te dammen. Dit is gedaan door de (stage)opties voor Internationalisering@home en reizen binnen Europa aantrekkelijker te maken ten opzichte van reizen buiten Europa. Een voorbeeld is een online-project dat studenten 'in' India kunnen doen.

We streven internationalisering ook na op ander vlak: we bieden studenten Engelstalige literatuur aan en moedigen hen aan om bij hun eigen literatuuronderzoek voor bijvoorbeeld het PIP zich niet te beperken tot Nederlandstalige literatuur.

Als we internationalisering wat breder interpreteren als het in aanraking komen met andere 'culturen', dan is het goed op te merken, dat we dit voor onze studenten in de praktijkstages van leerjaar 2 en 3 realiseren: immers, het werkveld is zeer divers en de cliënten en collega's die ze daar ontmoeten al niet minder. Viaa-breed is er een beleidsfunctionaris Diversiteit aangesteld, die initiatieven aanjaagt.

Aanbeveling: Maak meer gebruik van blended learning werkvormen. Organiseer de elektronische leeromgeving zodanig dat er meer ruimte ontstaat voor blended learning.

We hebben ingestoken op het organiseren van een elektronische leeromgeving zodanig dat er meer ruimte is voor blended learning. Inmiddels kan gesteld worden dat blended werkvormen gemeengoed zijn geworden binnen het onderwijs van de academie. Er wordt kritischer gekeken naar wat thuis voorbereid kan worden (bijvoorbeeld kennisclips), zodat de contacttijd op school optimaal benut kan worden voor toelichting, uitwisseling

en verdieping. De corona-pandemie heeft deze ontwikkeling aanmerkelijk versneld; de werkgroep ICT&Onderwijsinnovatie heeft hierin het voortouw genomen.

OnderwijsOnline biedt als elektronische leeromgeving de mogelijkheid om per les informatie en linkjes naar video's of podcasts te publiceren. Dat biedt de mogelijkheid om studenten op verschillende manieren te laten leren. Ook het aanbieden van weblectures ondersteunt het leren van studenten en geeft meer mogelijkheid om te versnellen of (indien nodig) te vertragen.

In 2023 is het gros van het onderwijzend personeel van Hogeschool Viaa getraind in het werken met blended learning tijdens de Week van de Blended Learning. Zo zijn in die week proeftuinen georganiseerd om ter plekke met hulp de eigen onderwijseenheid meer blended vorm te geven en zijn er materialen (golfspel en boeken van Barend Last) aangeschaft. Verder is er geoefend met video-gebruik voor in de les en is hybride lesgeven aan de orde gekomen, waar bij een deel van de studenten de les fysiek op school en een andere deel online volgt.

Aanbeveling: Bied studenten die dat willen niet alleen de mogelijkheid om de opleiding te versnellen, maar ook de mogelijkheid om kennis en vaardigheden te verdiepen of te verbreden.

De mogelijkheid om versneld af te studeren, is gerealiseerd en wordt jaarlijks door enkelen benut. De (nieuwe) deeltijdvariant is zo opgezet dat studenten (in theorie) gemakkelijk kunnen versnellen, doordat verschillende jaargroepen op een andere lesdag school hebben, waardoor ze ook gemakkelijk één of meer vakken uit een hoger leerjaar kunnen volgen.

Door specifieke minoren te kiezen, de Vrije Ruimte slim in te vullen, maar vooral door het aanbieden van het Honours Program (HP, sinds 2018) voor excellente studenten, kunnen studenten (en in het laatste geval: ook docenten) hun kennis en leerervaringen verbreden. Helaas wordt het HP bij gebrek aan animo onder studenten (2024: vijf studenten) en daarom ook om financiële redenen met ingang van studiejaar 2024-2025 niet meer aangeboden. Onze minoren zijn aanvullend en verdiepend op het reguliere curriculum en enkele daarvan zijn via Kiezen-Op-Maat ook beschikbaar voor externe studenten; omgekeerd weten onze studenten de weg naar andere hogescholen te vinden voor het volgen van een minor.

Aanbeveling: Houd oog voor de positie van de opleidingscommissie en verstevig de positie van deze commissie in de kwaliteitszorg.

Deze positie heeft nog meer versterking nodig. De OC is sinds 1,5 jaar een samenvoeging van Theologie en Social Work. De OC is niet goed zichtbaar (geweest). Met ingang van het huidige studiejaar is de bezetting wel weer volledig qua studenten en docenten en worden nieuwe stappen gemaakt. CC en KC willen meer toenadering tot de OC zoeken op specifieke onderwerpen en zelf goed benaderbaar zijn voor initiatieven vanuit de OC. Zo zit het zo langzamerhand beter in onze mindset en systematiek om evaluatieresultaten van onderwijseenheden met de OC te delen.

Aanbeveling: Zorg voor een valide individuele beoordeling bij collectieve toetsing. Blijf aandacht besteden aan kalibratie om tot een eenduidige beoordeling te komen. Pas de beoordeling van het praktijkonderzoek aan op de dienende functie die het thans heeft ten opzichte van de ontwikkeling van het beroepsproduct.

Het panel had ernstige bezwaren tegen het collectief beoordelen van een afstudeerwerk, omdat deze wijze van beoordelen naar de mening van het panel geen recht doet aan de individuele prestatie van studenten. Het panel adviseerde met klem om een valide modus te ontwikkelen om studenten echt individueel te beoordelen.

Om hieraan tegemoet te komen in het kader van standaard 10, hebben we voor het Praktijkonderzoek individuele Criterium Gerelateerde Interviews ingevoerd. Inmiddels is het Praktijkonderzoek veranderd in het PIP, zoals bij eerder in het algemene deel van dit ZER-blok beschreven. Vijf à zes keer per jaar komen de betrokken PIP-docenten bij elkaar om te kalibreren, zowel qua interpretatie van de strekking van de onderwijseenheid als in de beoordeling. Deze kalibreersessies zijn voor deze docenten ingeroosterd; dat hiervoor werktijd gelabeld is, haalt het vrijblijvende er vanaf. Ook bij andere onderwijseenheden is van deze bijeenkomsten sprake, zoals bij diverse methodiekvakken, waar lesinhouden en de toets besproken worden om tot een gemene deler te komen voor de aanpak of beoordeling ervan.

Omdat we het eindproduct van deze onderwijseenheid (een presentatie op de instelling van de aanpak en resultaten van een innovatieproject) niet meer het gewicht van een eindwerkstuk willen toekennen, geeft dat ons de vrijheid om de erg stringente uitwerking van het vier-ogen-principe (het scheiden van de rol van begeleider en beoordelaar) los te laten. Daarmee komen we tegemoet aan de klachten van zowel studenten als begeleiders/beoordelaars dat deze splitsing veel administratieve complexiteit en rompslomp opleverde.

Aanbeveling: Ga door met het kritisch bekijken van het afstudeertraject en de positie voor het onderzoekend vermogen daarin. Onderzoek de mogelijkheden om individuele studenten die dat willen onderzoek te laten doen voor het lectoraat op de stageplek.

Het PIP bevordert op twee manieren de onderzoekende houding van studenten: door het uitvoeren van een ontwerp-onderzoek en door het feedback geven aan een medestudent. Beide worden beoordeeld door de onderzoeksdocent en vormen samen het uiteindelijke cijfer voor deze onderwijseenheid. Hoewel het PIP vele voordelen kent – al was het alleen maar dat aanmerkelijk meer studenten de onderwijseenheid binnen de gestelde tijd afronden –, is het lastiger om aan te haken bij lectoraatsonderzoek. Omdat ontwerp-onderzoek nu verplicht is binnen het PIP, sluit dat vaak niet aan bij de onderzoeksopzet van hetzij klassiek, hetzij actie-onderzoek of onze leergemeenschappen.

De afstemming van de timing (de wens van de werkveldpartner/opdrachtgever ten opzichte van het studieschema van de student) was altijd al een uitdaging. De Vrije Ruimte voor vierdejaars studenten biedt wel mogelijkheden om bij het lectoraat onderzoek te verrichten.

Bijlage 4: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie rapport
- Ambities teambespreking (filmpje en transcript)
- Bakens Welzijn Nieuwe Stijl
- Beroepscompetenties in curriculum Social Work
- Bouwstenen LOD-SW in curriculum
- Eindrapportage screening Mijn beroepsprofiel SW
- Elf beroepscompetenties Social Work
- Evaluatie rapport curriculum Social Work & Theologie
- Handreiking - Onderwijs ontwerpen voor de nieuwe deeltijdopleiding
- HBO monitor 2023 – Social Work factsheet
- Identiteitsdocument
- Indeling beheersingsniveaus
- Instructie – Viaa & generatieve AI
- Kwaliteitskader
- Medewerkersonderzoek Hogeschool Viaa
- NSE rapportage 2024 Social Work
- Onderwijsvisie
- Onderwijs- en Examenregeling Social Work (OER)
- Overzicht docenten SW
- Overzicht studentenaantallen
- Podcast interview OC (audio en transcript)
- Procedure evalueren van onderwijseenheden van Social Work
- Procedure wijzigingsaanvragen curriculum
- Reflecties teambespreking (audio en transcript)
- Samenvatting evaluaties door kwaliteitscommissie
- Sanctietabel onregelmatigheden Hogeschool Viaa
- Studiegidsen Social Work deeltijd 24-25 en voltijd 24-25
- Eindwerken van 15 studenten in totaal: 9 voltijdstudenten en 6 deeltijdstudenten

